

MINISTER PRESIDENT VAN CURAÇAO

Aan: Staatssecretaris voor
Koninkrijksrelaties en Digitalisering,
Mevrouw A. van Huffelen
Ministerie van BZK
Den Haag
Nederland

Datum
28 maart 2022

Zaaknummer
2022/009757

Uw brief

Uw kenmerk

Onderwerp	Pagina's	Bijlagen
Behandeling resterende autonomie-ondermijnende en overige ongunstige bepalingen in het voorstel voor de consensusrijkswet COHO	4	1

Geachte mevrouw Huffelen, beste Alexandra,

Met verwijzing naar mijn brief van 18 maart 2022 (met zaaknummer 2022/009757) en het overleg van 21 maart 2022 tussen u, mijn persoon en vicepremier, tevens leider van coalitiepartij PNP, mevrouw R. Larmonie-Cecilia, wil ik u als volgt nader informeren.

In genoemd overleg (van 21 maart jl.) hebben wij enkele knelpunten naar voren gebracht die, in de aanloop naar de behandeling in de Staten van het voorstel voor de consensusrijkswet Caribisch Orgaan voor Hervorming en Ontwikkeling (COHO), door de regering in het maatschappelijk debat over het COHO nog steeds worden ervaren.

Daarnaast is de Staten van Curaçao op 24 maart jl. een consultatieprocedure begonnen, waarbij sommige deskundigen worden uitgenodigd om hun zienswijze op het voorstel voor een consensusrijkswet COHO met de Staten te delen. Een en ander als voorbereiding op de behandeling van het voorstel voor de consensusrijkswet COHO in de Staten zelf, alsook het overleg dienaangaande tijdens het Interparlementair Koninkrijksoverleg (IPKO) begin mei aanstaande te Sint-Maarten, teneinde een verslag uit te kunnen brengen aan (de Commissie Koninkrijksrelaties van) de Tweede Kamer terzake het voorstel voor genoemd consensusrijkswet.

MINISTER PRESIDENT VAN CURAÇAO

Op grond van het maatschappelijk debat tot nu toe en een voorlopige analyse van de door de Staten gehouden consultaties is de regering van mening dat er in het voorstel voor de consensusrijkswet COHO door belangrijke groepen in de samenleving, door de Staten geconsulteerde deskundigen en, als gevolg daarvan, door een niet gering aantal leden van de Staten, waaronder ook enkele leden behorende tot de coalitiepartijen, nog altijd een aantal bepalingen als autonomie-ondermijnend, of anderszins ongunstig voor de positie van Curaçao c.q. van de autonome landen binnen het Koninkrijk, worden ervaren.

Vele leden van de Staten, alsook de door haar geraadpleegde deskundigen, menen dat met name het eigenaarschap van de autonome landen, waarop in de voorlichting van de Raad van State nadrukkelijk gewezen is nog steeds een erg voelbaar gemis is in het voorstel voor de consensusrijkswet COHO, gelet op de vergaande bevoegdheden die aan het COHO en de minister van BZK in het voorstel zijn toebedeeld. Ook wordt het ontbreken van een commitment ten aanzien van de broodnodige investeringen, die gepaard moeten gaan met de hervormingen zoals genoemd in het landspakket (en nader uitgewerkt in de uitvoeringsagenda), in de diverse zienswijzen als ongunstig ervaren.

Daarbij komt nog dat vele Statenleden, gelet op de reeds bestaande consensusrijkswetten die op 10-10-10 zijn ingegaan en een eerder op 1 september 2020 aangenomen motie van de Staten dat er geen consensusrijkswetten meer moeten worden geïntroduceerd, erg huiverig zijn voor een verdere overdracht van autonome bevoegdheden van de landen aan Koninkrijksorganen c.q. organen die slechts aan de Rijksminsterraad verantwoording afleggen. Met het huidig voorstel van rijkswet zal dit niet anders worden. Mitsdien is het raadzaam om de knelpunten nader te bekijken om het eigenaarschap, zoals naar voren gebracht door de Raad van State en wenselijk geacht door de Staten, nog meer dan thans het geval is in het voorstel te benadrukken, hetgeen kennelijk nog niet het geval is.

Het vorenstaande brengt met zich mee dat het voorstel van rijkswet COHO, zonder de nodige aanpassingen en concrete toezeggingen in termen van een duidelijk flankerend beleid voor wat betreft toekomstige investeringen in de samenlevingen van de landen, politiek gezien nog niet kan rekenen op een meerderheid in de Staten. Gelet daarop en mede met het oog op het parlementair overleg in IPKO verband hebben de Staten van de drie autonome Caribische landen op 25 maart jl. aan de Tweede Kamer twee maanden uitstel gevraagd om meergenoemd verslag in te dienen.

MINISTER PRESIDENT VAN CURAÇAO

Daardoor is, ook al ligt het ontwerp bij de Tweede Kamer voor vaststelling en bij de Staten van de drie landen voor het uitbrengen van een verslag inzake het voorstel voor de consensusrijkswet COHO, een laatste consultatieproces met de drie landen nog mogelijk. Daarmee kunnen de laatste pijnpunten worden opgelost en zodoende het voorstel van rijkswet op een meerderheid in de Staten komen te rekenen nog voordat het verslag inzake het voorstel voor de consensusrijkswet COHO aan de Tweede Kamer door de Staten wordt aangeboden. Een en ander zal vanzelfsprekend ook op de andere twee autonome landen binnen het Koninkrijk van toepassing zijn.

Gelet op het feit dat de Staten van de drie landen aan de Tweede Kamer tot 17 juni 2022 uitstel hebben gevraagd voor het indienen van meergenoemd verslag is er ruimte genoeg om in aanloop daarnaar toe een Koninkrijksconferentie (op politiek niveau) aangaande het voorstel voor de consensusrijkswet COHO te beleggen, waarbij de pijnpunten in verband met genoemd voorstel kunnen worden besproken, teneinde de voor een consensusrijkswet noodzakelijke consensus te bereiken. Daarbij zullen, in ieder geval, de in de bijlage bij deze brief door ons genoemde punten aan de orde moeten komen, alsook de nodige afspraken over een flankerend beleid (inclusief concrete investeringen die gepaard gaan met de hervormingen). Een en ander vanzelfsprekend vooruitlopend op de inwerkingtreding van het voorstel voor de consensusrijkswet COHO.

Zoals reeds aangegeven in mijn brief van 18 maart jl. zal ik, na de voortzetting van ons overleg op 31 maart aanstaande, een (nieuw) team aanwijzen om, met inachtneming van het vorengaande, in overleg met de door u aangewezen Nederlandse counterpart(s) de resterende pijn- en aandachtspunten op technisch niveau verder te bespreken en nader uit te werken met als doel om effectieve oplossingen c.q. mogelijke oplossingsrichtingen aan te dragen voor onze politiek-bestuurlijke besluitvorming tijdens een Koninkrijksconferentie voorafgaand aan de behandeling van het (aangepast) voorstel voor de consensusrijkswet COHO in de Tweede Kamer. Daarbij zal gekeken moeten worden hoe een en ander zal moeten worden georganiseerd in het licht van het tijdspad naar de behandeling in de Tweede Kamer toe, mede gelet op het verzoek d.d. 25 maart jl. van de Staten van de drie autonome Caribische landen om hun verslag op 17 juni 2022 aan haar aan te bieden (in plaats van 20 april 2022).

MINISTER PRESIDENT VAN CURAÇAO

Ik ben, tot slot, ervan overtuigd dat ook in dit geval een goede onderlinge afstemming en samenwerking tussen onze regeringen de beste kansen zal bieden om een voor alle partijen acceptabele consensus te bereiken over de oplossingen voor de door vele leden van de Staten nog steeds ervaren pijnpunten.

Hoogachtend,

G. Pisas

Minister-President, tevens minister van Algemene Zaken

BIJLAGE

Punten die nog de aandacht vragen voor de behandeling van het voorstel van rijkswet ter instelling van het COHO

1. Maatschappelijke connotatie van de naam/afkorting COHO. Ook deze naam is (net als de CHE) besmet geraakt als gevolg van de ontstane maatschappelijke discussie omtrent de resterende autonomie-ondermijnende en anderszins ongunstige bepalingen.
2. COHO is gevestigd in Den Haag (art 2, tweede lid) en Kaderwet ZBO is van toepassing, waardoor de minister van BZK (in het kader van de Nederlandse Kaderwet ZBO) beleidsregels voor het COHO kan vaststellen (artikel 15);
3. De minister van BZK kan een aanwijzing aan het COHO geven voor wat betreft onderwerpen die op de uitvoeringsagenda moeten worden opgenomen (artikel 6, vierde lid);
4. Het COHO kan zelfstandig samenwerkingsprotocollen aangaan met instellingen in het Koninkrijk er daarbuiten, zoals IMF, Europese Unie, Wereldbank en instellingen van de Verenigde Naties, alsmede landsorganen van Nederland en de andere eilanden (artikel 8, eerste lid);
5. Het wervingsbureau voor de leden van het COHO wordt aangetrokken door de minister van BZK (artikel 9, vijfde lid). Hierdoor heeft genoemde minister invloed op de keuze van kandidaten en er is geen duidelijke bepaling dat vertegenwoordigers van de landen zitting kunnen nemen in het bestuur van het COHO. Er wordt slechts gesproken over "aantoonbare affiniteit" met de landen (artikel 9, tweede lid), hetgeen onvoldoende recht doet aan de autonomie van de landen.
6. Het COHO kan ministeries en overheidsbedrijven gegevens en inlichtingen vragen (artikel 24, eerste lid) en doorlichten (artikel 25, letter c), terwijl in dit verband zeker voor wat betreft vennootschappen spanning kan zijn tussen publiek en privaat recht, want elk vennootschapsorgaan heeft haar eigen bevoegdheden (UTS vs. ARC-zaak);
7. Andere autonomie gerelateerde en overige ongunstige punten die door de Staten geconsulteerde experts naar voren zijn/worden gebracht (voor zover van belang).